

Kaupunkiaktivismi metropolin voimavarana

Ohjausryhmä 15.9.2015

*”Osallisuuden käsitettä on kyettävä laajentamaan demokratiasta eli päätöksenteon legitimitetistä ihmisten osaamisen, ideoiden ja kapasiteetin valjastamiseen yhteisen hyvän eli koko yhteisön parhaaksi. ---
On silkkaa voimavarojen haaskausta, elleivät kaupungit kykene niitä hyödyntämään.”*

Pekka Sauri (2015): Julkishallinto ja sosiaalinen media

http://www.kaks.fi/sites/default/files/Polemia_98_net.pdf

Ohjelma

1. Mitä tehty?

tapaamiset – työpaja – hankeyhteistyö –
esitykset – osallistumisia aktivismeihin –
viestintäkanavat ja -alustat

2. Mitä tietoa saatu?

vastauksia kysymyksiin – aktivismien tyypittelyt –
esimerkit – vaikuttavuus – tukeminen – neljäs
sektori – elinkaaret – arviointikriteerit –
edistyksellinen virasto

3. Mitä seuraavaksi?

mitä aiotaan? – mitä toivotaan? – seuraavat
tilaisuudet

Tapaamiset

- Vuotalo (Maija)
- Yhteismaa ry ja Hukatila ry: aktivismimanagerit
- Syke ja Coreorient Oy: jakamistalouden EU-hanke
- Hgin ympäristökeskus: kestävä kehitys ja normit
- Konsulttitoimisto MDI: yhteydenpitoa, ”neljäs sektori”
- Hgin nuorisotoimi (kahdesti): edelläkävijävirasto
- Lahti: kaupunki, c/o Malski, ympäristömmot, ruokapiiri, muutosagentti
- Helka ry: Paikalliset kehittämispolut – Staken jatko
- Kuntaliitto: Demokratiapäivän työpaja
- Hgin osallisuus- ja neuvontayksikkö
- LVM:n valtiosihteeri Jari Partanen: normien purkuseelvitys
- Forum Virium: Kalasataman smart city – aktivismia?

-> koosteet nettisivuilla blogimuodossa, aineistoa jatkotyöstöön

Työpaja 18.5.2015

- Tietoa aktivistien ja hallinnon kohtaamisen haasteista (mm. byrokratian pelko), apua edistämiseen (mm. välittäjäkäytännöt, ehdotuksia linjauksista)
- Sekä kokoavia että täsmentäviä havaintoja normeista, välittäjistä/välittämisestä ja jakamistaloudesta
- Jatkona yhteistyöstö Hackpadissa: huoneentaulut, ehdotukset normien purkuun vapaaehtoistoiminnan helpottamiseksi kaupungeissa
- Alku jatkuvammalle aktivismin ja hallinnon kohtaamiskäytännölle? Pajat + Facebook-ryhmä

<https://kaupunkiaktivismi.hackpad.com/>

www.facebook.com/groups/kaupunkiaktivismi/

Hankeyhteistyö

- Arcadan ja Haaga-Helian jakamistaloushankkeet
 - Yhteinen haastattelu, työpaja, tuomarointi kurssilla
- Aktivismiopintopiiri: neljä maisterityötä, kaksi väitöskirjaa
- Kuntasäpinää 2015 - Asukasaktivistit kansanvallan edustajina (Tampereen yliopisto)
 - Aktivismiopintopiirin yhteisseminaari: tunnistettiin yhteistyömahdollisuuksia mm. urbaanin aktivismin erityispiirteiden hahmottaminen
 - Neljäs sektori kuntien kumppanina -sessio osana Demokratiapäivän ohjelmaa 13.10.2015
- Hallituksen kärkihanke Sujuvoitetaan säädöksiä

<http://www.lvm.fi/web/hanke/norminpurku>

Esitykset

- KatuMetron kick off -seminaari
- Kuluttajatutkimuskeskus: kaupunkitutkimusyhteistyö
- Aalto-yliopisto, Kaupunkiakatemia
- Kaupunkitutkimuksen päivät: Legitiimi kaupunki -työryhmä
- Maantieteen laitoksen kenttäkurssi Maunulassa

Osallistumisia aktivismeihin

- Hoffice: yhteisöllinen kotitoimisto
- Jätkäsaari-liikkeen perustaminen: real-life Facebook
- Pohjois-Haagan, Myllypuron ja Laajasalon ostarifoorumit
- Pro Ruokapiirit ry: lähiruoan yhteisöllinen nettikauppa
- REKO-rengas (Itä-Helsinki, Puistola): pop up -torikauppaa asuinalueille

Viestintäkanavat ja toiminta- alustat

- Blogi: kaikki materiaali, tärkeimpänä etusivun koosteet tapaamisista
- Facebook-ryhmä keskustelulle
- Hackpad-alusta yhteiskehittelylle
- Blogijuttujen levitys Twitterissä (Maijan profiilista)
- **Miten saada teidät ja muut viranhaltijat mukaan?**

Mitä tietoa saatu?

- Aktivismi-sana levinnyt tässä merkityksessä, voi käyttää
- Managerit ja välittäjät tärkeitä (Yhteismaa ry, Hukkatila ry) – mutta pitäisi voida tehdä pientä ilmankin
- Yhtä luukkua ja päättäjää kaivataan (vrt. nuorisotoimi, Pekka Sauri)
- Säännöissä tulkinnanvaraa – riippuu viranhaltijasta
- Pienten palkkioiden ja palvelujen vaihdon verotus ehkäisee toimintaa
- **Sääntely ehkäisee vaikei estäisi – tarvitaan ilmapiirin vaihdos ”byroslaviasta” ”sallimaahan”! (edellyttää some-hallintoa)**
- Poliittisuuden ja edustavuuden ongelmat – missä määrin voidaan luopua tasapuolisuuden vaatimuksesta tukipolitiikassa?
- Missä tehdä avoin tila- tai vapaa kaupunki -kokeilu (vrt. avoin data)?
- Normien purku ja kokeilut: miten hyödyttää ja hyödyntää hallituksen toimia?

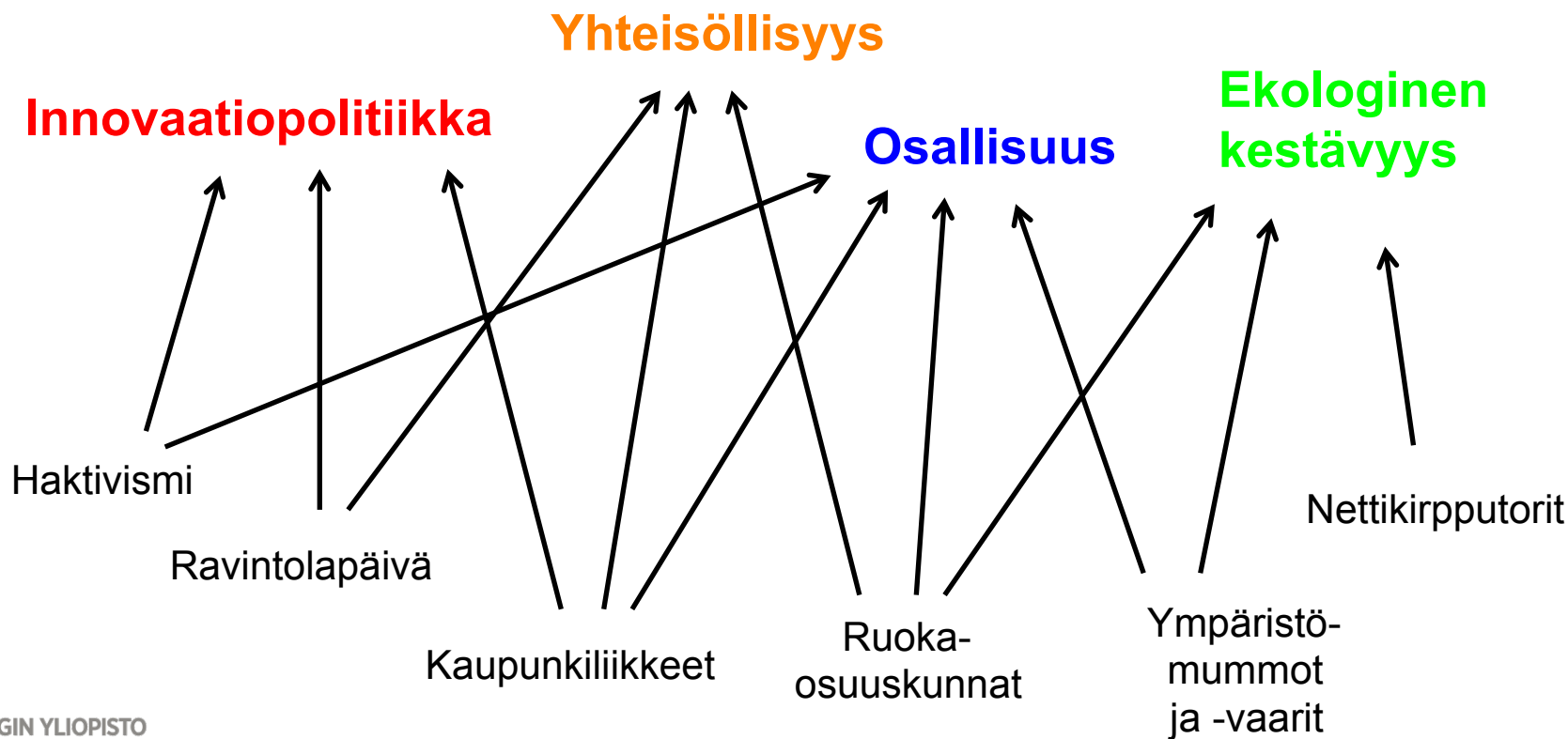
Työn alla aktivismien tyypittelyt

- Teemoittain kaupunkien tavoitteiden mukaan: mitä hyötyä aktivismista on
- Toiminnan luonteen mukaan: millaista tekemistä, miten vaativaa/kevyttä, mitä jaetaan...
- Aktivismien elinkaaret
 - Kehityskulkuja suhteessa muihin sektoreihin
 - Aktivismin hiipuminen, vakiintuminen, kasvaminen, leviäminen
- Julkisen vallan toimien mahdollisuudet aktivismien elinkaarien eri vaiheissa

Aktivismeja teemoittain

Esimerkkejä eri tavoitteita erityisesti tukevista aktivismeista, jokaisella nuolella tarina...

Aktivismeja teemoittain

Esimerkkejä yhteisöllisyyden tukemisesta

Ravintolapäivä täyttää neljästi vuodessa kaupunkitilaa yhteisöllisellä tunnelmalla, kun pop-up-ravintolat saavat ihmisiä liikkeelle. Pop-up-ravintolan pitäjien välille voi syntyä yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kontakteja, jotka säilyvät tapahtumien jälkeenkin.

Yhteisöllisyys

Roihuvuoressa aktivistit ovat luoneet paikallista yhteisöllisyyttä mm. kyläjuhlilla, ”kylätalossa” järjestettävillä brunseilla ja asukastilaisuuksilla, joissa on mm. jaettu taloyhtiöiden hyviä jakamistalouskäytäntöjä.

Saaremme-osuuskunnan tuotteiden noutopaikkana toimii Laajasalon ostoskeskuksen Saaremme-puoti +kahvila, joka on samalla avoin kohtaamispaikka. Ruokapiiriläisten ja muiden asiointi, tapahtumat ja muu tilassa järjestettävä toiminta luovat ostarille yhteisöllistä kuhinaa. Ruokapiiri on avoin kaikille asuinpaikasta riippumatta.

Ravintolapäivä

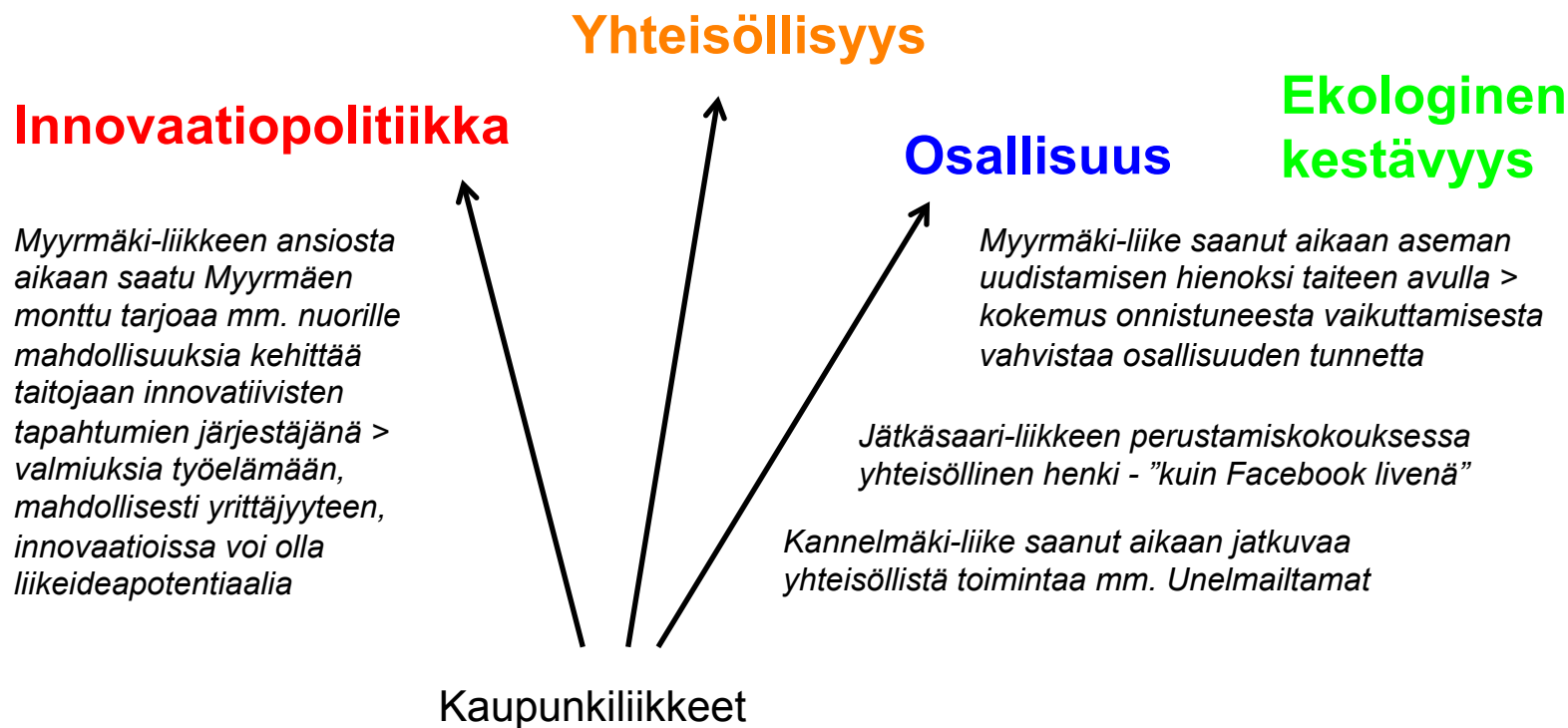
Kaupunkiliikkeet

Ruoka-
osuuskunnat

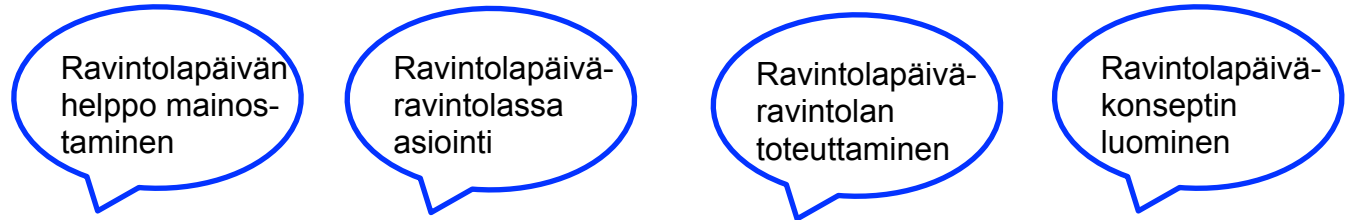
Aktivismeja teemoittain

Kaupunkiliikkeet eri tavoitteiden tukijana

Aktivismin monet tasot – jatkumo kevyestä vaativaan

Vaativuus

Helppoa, spontaania,
ei vaadi paljon

Vaatii organisointia,
aikaa, vaivaa

Vaikuttavuus

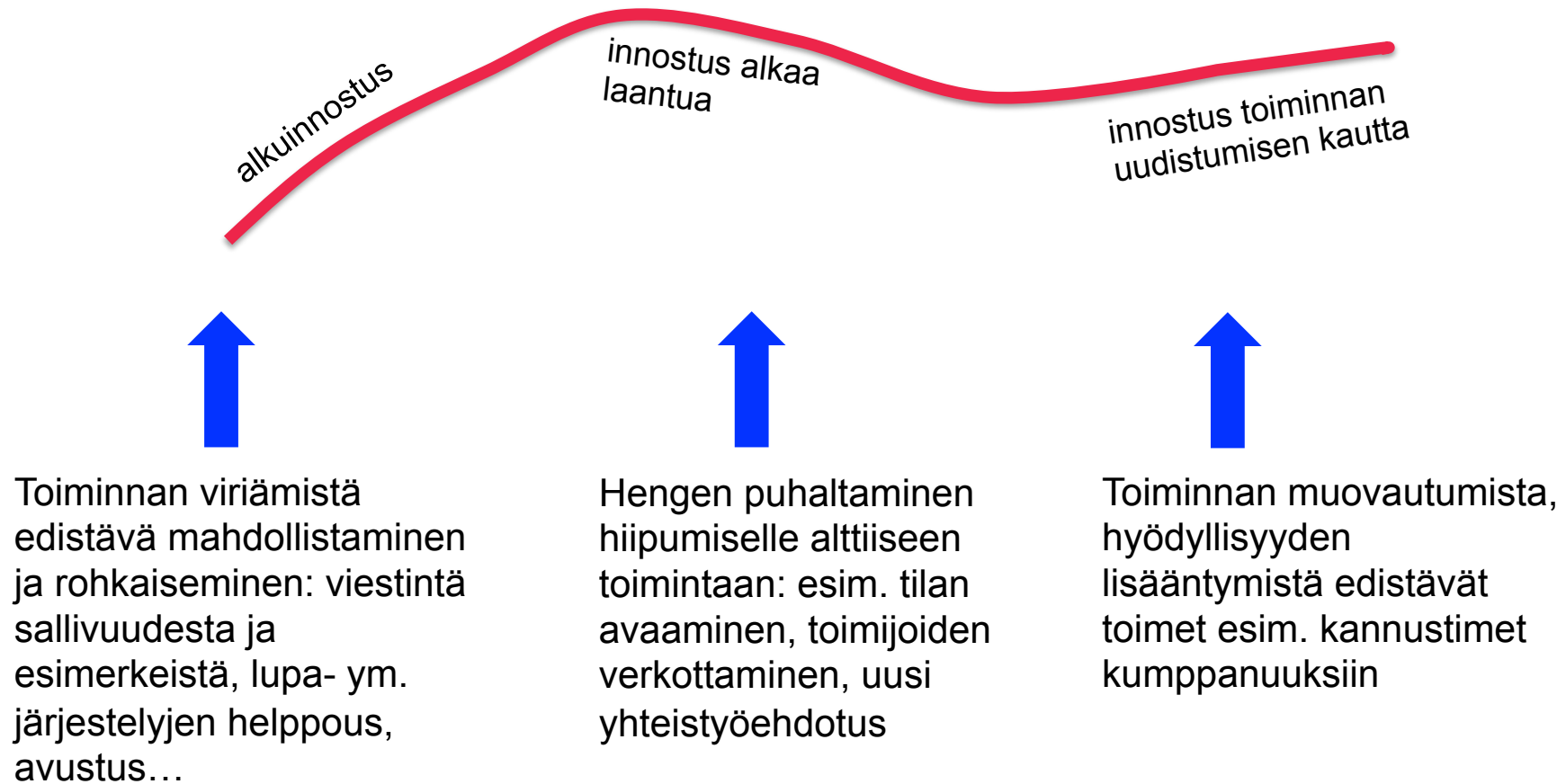

Toimintaan osallistuminen
antaa jotain vähintään
osallistujalle itselleen

Tuottaa toiminta-
mahdollisuuksia
monille, rakentaa
yhteisöllisyyden
edellytyksiä

Tukemisen mahdollisuuksia elinkaarien eri vaiheissa

Toimintakentät ja niiden rajapinnat

Kansalaisyhteiskunnan
kaupunkiaktivismit

yht.kunn. yrittäjyys
palvelumallit

palvelut, demokratia

itseorganisoituva
kaupunki

Liiketoiminta

innovaatioympäristöt, uusi yrittäjyys

Hallinta

Neljäs sektori

Kolmas sektori

KANSALAISET

Naapuriapu,
kaupunkiliikkeet,
ruokaosuuskunnat,
Ravintolapäivä...

Järjestöt

Itseorganisoituva kaupunki

*Palvelumallit,
kumppanuudet*

Demokratia

*Yhteis-
kunnallinen
yrittäjyys*

Hallinta

*Innovaatio-
ympäristöt*

*Uusi
yrittäjyys*

JULKINEN

YKSITYINEN

Neljäs sektori

”Kansalaistoiminnan alue, joka organisoituu perinteisen järjestötoiminnan ulkopuolella. Tämä toimintaan keskittyvä aktivismi on nousussa ja kansalaiset ovat siinä ottamassa tähän asti edustukselliselle päätöksenteolle, julkisvallalle ja kolmannelle sektorille kuuluneita tehtäviä itselleen. Neljännen sektorin nousu muuttaa yhteiskunnan ”pelikenttää”, jolloin sektorien suhteet ja työnjako tulee määritellä uudelleen.”

kaupunkiaktivismi.wordpress.com/kasitteita

Kansalaisyhteiskunnan

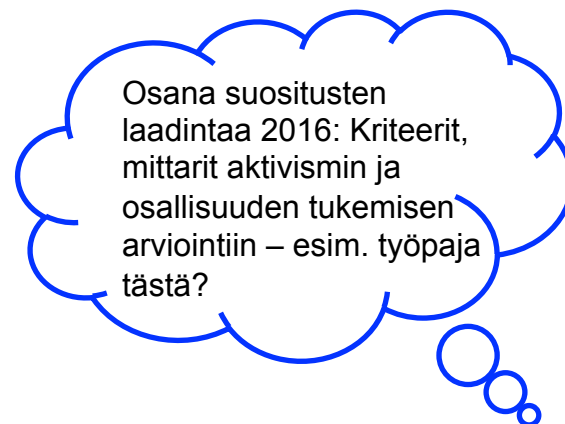
kolmas sektori <-> neljäs sektori

- Järjestöt, yhdistykset
- Vaikuttaminen
- Kumppanina kaupunki
- Edustavuus
- Jatkuvuus
- Kokouksia, lausuntoja
- Edunvalvonta
- Hallittu kokonaiskehitys
- Ihanteena rauhallinen alue
- NIMBY
- Vaikutusvalta
- Some-ryhmät
- Tee-se-itse -toiminta
- Kumppanina yritykset
- Näkyvyys
- Hetkellisyys
- Tapahtumia, toimintaa
- Uuden keksintä
- Avoimuus, jakaminen
- Ihanteena vilkas alue
- YIMBY
- Yhteisöllisyys

Aktivismien arviointikriteerit – luonnostelua (ekologia, innovaatiot, yhteisöllisyys/osallisuus)

- Ekologinen kestävyys
- Innovatiivisuus
- Osallistavuus, avoimuus
- Laajuus
- Skaalattavuus
- Levitettävyyys
- Yhteiskunnallinen vaikuttavuus
- Hyödynnettävyyys
- Edustavuus
- Sosiaalisuus (vähäväkiset)
- ...

Helsingin nuorisoasiainkeskus edistyksellisenä virastona

- Avoin toimintakulttuuri johdosta kentälle
- Verkostomainen yhteistyö, välittäjän ja tulkin rooli
- Kuntalaislähtöisyys: ei nuorille vaan nuorten KANSSA, empatia, ”hyväksyvä katse”
- Kuntalaiset voimavarana: vastuuttaminen, yhteisöpedagogia, motivointi
- Nuorisotaloihin innovatiivisen kilpailutuksen malli
- Siirtymässä alue- ja yhteisölähtöiseen toimintaan
- Alueanalyysit kaikkien käyttöön, yhteistyön väline
- Arviointi ja seuranta, nuorten kokemustiedon hyödyntäminen

www.nuortenhyvinvointikertomus.fi

www.hel.fi/www/uutiset/fi/nuorisoasiainkeskus/osallisuuden+kehittaminen+vaatii+yhdessa+ihmettelemista

Mitä seuraavaksi?

- Normien purku valtiovallan kanssa
- Meneillään olevia kokeiluja, uudistuksia, oppimista ja ideoiden soveltamista:
 - REKO-rengas lähiöostareille
 - ruokapiirien tilausjärjestelmä ja normit
 - Myyrmäen monttu
 - Helsingin Nuorisoasiainkeskuksen aluekartoitukset
 - aktivismin tukeminen uudessa Lahdessa
- Maaria Lingon tutkimusosuus
- Hankkeen rahoitus 2016 – vinkit tervetulleita!

Mitä muuta seuraavaksi?

Seuraavat tilaisuudet

- *Neljäs sektori kuntien kumppanina*, työpaja
Demokratiapäivänä kuntatalolla
www.kunnat.net/demokratiapaiva
- Kaupunkiaktivismi-työpaja
 - Laiturilla 17.11. klo 9–12
 - Teemoina avoin data, kaupunkisuunnittelu ja ??? – ehdotuksia!
- Seuraava ohjausryhmän kokous tammikuussa 2016

Kiitos!

kaupunkiaktivismi.wordpress.com

www.facebook.com/groups/kaupunkiaktivismi/

